

“Fer una novel·la amb personatges reals és una constricció molt creativa”

Kirmen Uribe (Ondarroa, Biscaia, 1970), parteix del cas d'una nena basca de vuit anys acollida durant la guerra civil a Gant a casa de l'escriptor flamenc Robert Mussche (1912-1945) per escriure *El que mou el món*. Edicions 62 publica la novel·la en versió de Pau Joan Hernández.

—**En basc, el llibre es titula *Mussche*. Per què no s'ha mantingut, en català?**

—El títol català és el que volia posar-li en l'edició basca, però en èuscar la frase no ens agradava, per la sintaxi, ni a l'editor ni a mi, i vàrem optar pel nom del protagonista, que és també el de la seva filla, Carmen, que es diu així perquè també se'n deia la nena basca acollida, Karmentxu. El títol basc dóna un caire més biogràfic a la novel·la.

—**I sembla que els Mussche monopolitzin el relat, quan no és així.**

—És veritat. No és una novel·la sobre l'escriptor Mussche. Primer és un homenatge als nens que van sortir de Bilbao durant la guerra i és una novel·la articulada sobre tres personatges: Robert Mussche, el seu gran amic, el també escriptor Herman Thiery, conegut amb el pseudònim Johan Daisne, i Vic, la dona d'en Robert. La relació entre els tres colla la novel·la. És una relació basada en l'amistat, amb les seves anades i vingudes i les seves traïcions. I també en el desig. El desig hi té molt de pes. Si bé utilitzo persones de carn i ossos, després faig ficció.

—**Ja us sentiu bé, ja us sentiu proud lliure, novel·lant a partir de personatges reals?**

—Sí. És una constricció, no un obstacle. I, com la mètrica, és una constricció molt creativa. No he tingut cap problema a l'hora de fer una novel·la molt psicològica. Tots els personatges són plens de matisos. Potser Herman és el més complex. És el que més m'agrada ara mateix.

—**La visió psicològica evita que el relat sembli un reportatge.**

—Sí. O una novel·la d'acció. El que m'interessa és com van viure els personatges en aquell context bèl·lic.

—**Per què heu volgut escriure la història de Robert Mussche? Pel que dieu al final del llibre, que, en estirar el fil de**

Kirmen Uribe utilitza personatges reals en la novel·la *El que mou el món*, traduïda per Edicions 62.

la història de la Karmentxu, vàreu descobrir que us sentíeu molt identificat amb la d'en Robert?

—Sí. En realitat l'he escrita perquè tenia sentit en la meua vida. Volia escriure una novel·la sobre una persona generosa, sobre l'amistat, i en conèixer la història d'en Robert m'hi vaig sentir reflectit. Coses que m'havien passat els darrers anys apareixien en aquesta història encara que fos vella de seixanta anys. Penso que era la novel·la que m'abellia escriure després de *Bilbao-New York-Bilbao*. Volia tornar al real, a contar una història que interessés el lector en aquests moments de crisi, no només econòmica, també de valors.

—**Com vàreu descobrir la història?**

—Per casualitat, com tantes coses en la vida. Vaig conèixer per casualitat la filla, Carmen, que em va explicar la història del pare, presoner dels nazis, desaparegut quatre dies abans del final de la guerra mundial, reconstruïda per la filla a través de la seva biblioteca i l'arxiu personal, reconstrucció que li permet reconciliar-se amb un passat tràgic. M'interessava explicar el trauma de la pèrdua d'un marit i pare estimat. Vic no va poder tornar-se a enamorar. I és també la història de Herman, l'amic, refugiat en la literatura perquè la seva vida no l'omplia.

—**Robert cobreix, com a corresponsal, el bombardeig feixista de Granollers. Això és cert?**

—Sí. Va venir al front de l'est i va enviar les seves cròniques a la premsa belga. Granollers va ser un gran trauma, se li va morir una persona als braços sense poder fer-hi res i va jurar lluitar perquè aquestes coses no tornessin a passar.

—**I es va allotjar a la Fonda Europa?**

—Penso que sí. M'ho imagino. S'hi allotjaven els periodistes estrangers.

—**El nom de la mítica fonda reforça el caràcter europeista del llibre.**

—Així és. Al llibre hi ha moltes picades d'ullet a Europa. Una Europa que té els dos costats, el cantó fosc, i el generós, culte i progressista dels meus personatges.

Lluís Bonada